[2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 190

ਰਾਮਰਾਓ ਲਾਲਾ ਬੈਗ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 418 ਆਫ 2018)

19 ਜਨਵਰੀ, 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀਜੇਆਈ, ਏਐਮ ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂਡ, ਜੇਜੇ]

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988:

ਧਾਰਾ.166 - 29 ਸਾਲਾ ਕੁਆਰੇ ਦਾ ਘਾਤਕ ਹਾਦਸਾ - ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ (ਉਮਰ 65 ਅਤੇ 50 ਸਾਲ) ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 17 ਦਾ ਗੁਣਕ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 7 ਦਾ ਗੁਣਕ ਅਪਣਾਇਆ - ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ - ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਗੁਣਕ 17 ਹੋਵੇਗਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ - ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਧਾਈ ਗਈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 166, ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ (29 ਸਾਲ) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 17 ਦੇ ਗੁਣਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ 61,20,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਹੈੱਡਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 35,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਆਜ 9% ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ (65 ਅਤੇ 50) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 7 ਦਾ ਗੁਣਕ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ 9% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 26,45,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਗੁਣਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 17 ਹੋਵੇਗਾ। ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੁਆਰਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ) ਲਈ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 61,20,000/- ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਵਾਇਤੀ ਹੈੱਡਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 61,90,000/- ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 9% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਲੱਗੇਗਾ। ਵੰਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। [8 ਲਈ] [193- ਜੀ; 194-ਏ-ਬੀ]

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ. ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (2017) 13 ਸਕੇਲ 12 ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਰਾਮਰਾਓ ਲਾਲਾ ਬੋਰਸ ਬਨਾਮ ਨਵਾਂ ਭਾਰਤ ਭਰੋਸਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ।

ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ. ਦਿੱਲੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [2009] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1098: (2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 121 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

(2017) 13 ਸਕੇਲ 12 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 8
[2009] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1098 8 ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 418।

2015 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 724 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੁਆਰਾ 23.10.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਆਨੰਦ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਮਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ 23 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ 61,55,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 26,45,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

2. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ: 19 ਫਰਵਰੀ 2006 ਨੂੰ, ਦੀਪਕ ਮੁੰਬਈ-ਆਗਰਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਗਜ਼ਰੀ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰੀ ਵਜੋਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬੱਸ ਨਾਸਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਟਗਾਓਂ ਵਿਖੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਟਰੱਕ, ਜਿਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਆਰਜੇ -01- ਜੀ-6386 ਸੀ, ਆਇਆ ਅਤੇ ਬੱਸ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੀਪਕ ਸਮੇਤ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਦੀਪਕ ਨੂੰ ਨਾਸਿਕ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਾਬ ਨਾ ਝੱਲਦਾ ਹੋਇਆ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ।

3. ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਸ਼ਿਸ਼ੂ ਵਿਹਾਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਕੂਲ, ਦਾਦਾਸਾਹਿਬ ਦਾਂਡੇਕਰ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਸਨ, ਨੇ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧੀ ਟਰੱਕ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਅਪਰਾਧੀ ਟਰੱਕ

ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਚ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੇ 6ਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ। 17 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 61,20,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਹੈੱਡਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 35,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਆਜ 9% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 18 ਮਾਰਚ 2013 ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਕਸ. 42) ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੂਨ 2001 ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ 2006 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਿਸ਼ੂ ਵਿਹਾਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2006 ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ 2,800 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ। 20 ਮਾਰਚ 2006 ਨੂੰ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਕਸ. 47) ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 3, ਜੋ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਠੇਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੀ, ਤਾਂ ਟਰੱਸਟ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦਾ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ, 6ਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੇਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 40,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਖੋਜ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 29 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ; ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਬੀ.ਐੱਡ. ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਬੀ.ਏ. ਕੀਤੀ ਅਤੇ 2001 ਤੋਂ 2006 ਤੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਅਸਥਾਈ/ਠੇਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਆਫ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਜ਼ (ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ) ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1977 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ

ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 40,000/- ਰੁਪਏ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਦੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 17 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 2006 ਵਿੱਚ 65 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ 50 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 61 ਸਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, 7 ਦਾ ਗੁਣਕ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੁਆਰਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 4,80,000 ਰੁਪਏ ਗਿਣੀ; ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ 50% ਵਧਾ ਕੇ 7,20,000 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ

3,60,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 7 ਦੇ ਗੁਣਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁੱਲ 25,20,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦੇਣਯੋਗ ਰਕਮ ਵਧਾ ਕੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 9% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 26,45,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 7 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 29 ਸਾਲ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਗੁਣਕ 17 ਹੋਵੇਗਾ।

7. ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ 2016 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (C) ਨੰਬਰ 7717 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 2016 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸੰਬੰਧੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

8. ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ[1] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ[2] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਗੁਣਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 17 ਹੋਵੇਗਾ। ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੁਆਰਾ ਹੋਣ

ਕਰਕੇ) ਲਈ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 61,20,000/- ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਵਾਇਤੀ ਹੈੱਡਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 61,90,000/- ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ 'ਤੇ 9% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਲੱਗੇਗਾ। ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ। ਵੰਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

9. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ